

ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΙΑΝΝΙΤΩΝ • ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1993 • ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 185 • ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 70

ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ; ΓΙΑΤΙ;

Με την τέλεση του Μνημοσύνου για τα 50 χρόνια από το ολοκαύτωμα των χωριών της επαρχίας μας διαπιστώθηκαν αρκετές αδυναμίες. Αδυναμίες που πρέπει να προβληματίσουν όχι μόνο αλλά και τους εκπροσώπους της Εκκλησίας, των Σχολείων, Δημοτικών, Γυμνασίου και Λυκείου, των Συνεταιρισμών, των κάθε μορφής Συλλόγων που λειτουργούν μέσα και έξω από την επαρχία, μα και το σύνολο των κατοίκων της επαρχίας που εκλέγει τους εκπροσώπους σε όλους αυτούς τους φορείς.

Η επέτειος των 50 χρόνων από το ολοκαύτωμα των χωριών της επαρχίας είναι επέτειος μιας σημαντικής στιγμής στην Ιστορία της επαρχίας μας, που από την προσεκτική μελέτη της βγαίνουν πολλά διδάγματα χρήσιμα και οδηγία στη σημερινή γενιά, αλλά και στις αυριανές.

Η σύμπτωση, η αλληλεγγύη, η αγάπη, η αλληλοεκτίμηση, η ανιδιοτελής προσφορά στα κοινά και πάνω απ' όλα η αυτοθυσία στα ιδανικά της Ελευθερίας, όλα αυτά ήταν χαρακτηριστικά της γενιάς της τετραάχρονης Γερμανοϊταλικής κατοχής.

Σε χρόνια, όχι σε μήνες ή μέρες ή ώρες, μετριέται η προσφορά των υπερασπιστών μας στον κοινό αγώνα την περίοδο αυτή, μεταπολεμικά και τη θυσία των 377 απ' αυτούς το Σεπτέμβριο του 1943 και άλλων 74 ακόμη στο διάστημα της κατοχής.

Προσφορά ανιδιοτελής, χωρίς υπολογισμούς και μισαμοιβής εκτός της από την πολυπόθητη Ελευθερία, το δίωξιμο του ξένου κατακτητή από τον τόπο μας.

Ευπόλοιοι και πεντασμένοι πολλές φορές, έτρεχαν οι νέοι, αλλά και οι μεσήλικες των χρόνων αυτών από χωριό σε χωριό, από τα χωριά στο βουνό ή στην παραλία από τον Τσοτύσορο ως τον Χαμέτι, το Ηράκλειο, τη Νεάπολη, τη Γεράπετρο ή όπου αλλού ήταν ανάγκη, νύχτα ή μέρα, όλες

της ώρες του 24ώρου και με τον κίνδυνο σε κάθε βήμα να 'ρθουν αντιμέτωποι με τον Γερμανοϊταλό κατακτητή.

Τι γίνεται όμως σήμερα;

Στην προοπτική να χροιάσεται μια θεατρική παράσταση, που θα δινόταν σε χροιά της επαρχίας και θα την παρακολουθούσαν αν ήταν δυνατόν όλοι οι κάτοικοι, παρουσιάστηκαν αξεπέραστες αδυναμίες, με αποτέλεσμα να ματαιωθεί τελικά. Μαθητές και μαθήτριες έδειξαν αδιαφορία να επέλθουν ως μέλη του έργου, άλλοι ανέλαβαν να έπαιτα υπαναχώρησαν, ενώ κάποιος αλλήθως που τον προτάθηκε να πάρει μέρος στη θεατρική παράσταση ρώτησε: "Εμείς τι θα 'χουμε (δηλ. τι θα κερδίσουμε) από αυτήν;" Η απάντηση ότι "είναι προσφορά του Σχολείου στη μνήμη των νεκρών μας" τον άφησε αδιάφορο.

Το γεγονός αυτό και άλλα παρόμοια μήπως θα πρέπει να προβληματίσουν πολύ το προσωπικό των σχολείων της επαρχίας μας, Δημοτικών, Γυμνασίου και Λυκείου;

Είναι άραγε αρκετή μονάχα η εκμάθηση των κανόνων της Γραμματικής και του Συντακτικού, των Μαθηματικών θεωρημάτων, των Χημικών Ενώσεων, των κανόνων της Φυσικής και των ημερομηνιών της Ιστορίας;

Μήπως παράλληλα χρειάζεται ο κοινωνικός φρονιματισμός, που πρέπει να καλλιεργηθεί από τα πρώτα βήματα στη σχολική ζωή;

Μήπως δίπλα στο αναλυτικό πρόγραμμα του Υπουργείου χρειάζεται και η καλλιέργεια κοινωνικού προσηλυτισμού από την παιδεία, την Ιστορία, τα αγνά έθιμα και ήθη των προγόνων μας;

Μήπως οι γονείς και κηδεμόνες, στις συναντήσεις και τη συνεργασία τους με το Διδακτικό Προσωπικό, δεν πρέπει να αρκούνται μόνο στο αν το παιδί τους έχει 20 ή 15 ή 10 στα μαθήματα, αλλά και αν έχει διαμορφώσει καλό χαρακτήρα, που σ' αυτό και η δική τους συμβολή είναι τερά-

στια; Μήπως η ματαιώση της έκθεσης φωτογραφίας των θυμάτων και η απελευθέρωση περισσότερων, συμβόλων της Ειρήνης, κατά τη ώρα της τελετής του Μνημοσύνου είναι δείγματα ανευθυνότητας;

Μήπως αιτία για τη ματαιώση της συναυλίας στην Άνω Βιάννο δεν ήταν μονάχα η συμπτωματική κηδεία της ημέρας εκείνης, αλλά βασικά οργανωτική αδυναμία;

Μήπως η αρνητική απάντηση του ΕΛΤΑ για την έκδοση αναμνηστικού Γραμματοσήμου αφιερωμένου στο ολοκαύτωμα της Βιάννου με το αιτιολογικό ότι υπερβλήθη καθυστερημένα η σχετική αίτηση, είναι οργανωτική αδυναμία;

Μήπως το γεγονός ότι η αίτηση της Επιτροπής Μνημοσύνου στο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας Κρήτης να ζητήσει από τα σχολεία της Κρήτης να γίνει αναμνηστικό για το ολοκαύτωμα των χωριών της επαρχίας Βιάννου και των γειτονικών της επαρχίας Ιεραπέτρας δεν βρήκε ανταπόκριση, είναι κι αυτό αποτέλεσμα οργανωτικής αδυναμίας;

Μήπως ο τρόπος που προσφέρθηκαν στους προσφυγικές τις μήνες των νεκρών της επαρχίας το αναμνηστικό και οι ξηροί καρποί, δεν αποτελεί έλλειψη στοιχειώδους οργάνωσης τελετής;

Πολλά ερωτηματικά θα μπορούσαν να παρατεθούν ακόμη. Ας σταματήσουμε όμως σε δύο μονάχα:

Μήπως η αδυναμία να πεισθούν τηλεοπτικά κανάλια να καλύψουν την τελετή του Μνημοσύνου δεν πρέπει να δημιουργήσει πολλούς προβληματισμούς; (Ας σημειωθεί ότι η ζωντανή ραδιοφωνική κάλυψη της τελετής από την ΕΡΑ οφείλεται στην πρωτοβουλία του συνεπαρχιώτη υπαλλήλου της)

Μήπως, τέλος, η Επιτροπή του Πανεπαρχιακού

Συνέχεια στη σελ.3

Η ΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΥ

Με την παρουσία των Σεβασμιωτών Μητροπολιτών Πέτρας κ.κ. Νεκταρίου και Ιεραπίτνης και Σητείας κ.κ. Φιλοθέου, του κλήρου της Επαρχίας, εκπροσώπων της Κυβερνήσεως, των Αρχών, πολλών βουλευτών, αντιπαρασιακών οργανώσεων και πολλών κατοίκων της επαρχίας, αλλά και από όλη την Κρήτη, έγινε η τέλεση του Πανεπαρχιακού Μνημοσύνου για τα 50 χρόνια από το ολοκαύτωμα της Επαρχίας Βιάννου και των γειτονικών χωριών της Επαρχίας Ιερα-

αξιωματικής Αντιπολίτευσης Ανδρέα Παπανδρέου. Ο αντιπρόεδρος της Βουλής κ. Μανόλης Δρετάκης εκ μέρους της Βουλής των Ελλήνων. Οι Βουλευτές κύριοι, Δημήτρης Αποστολάκης, Μανόλης Κεφαλογιάννης, Στέλιος Ματζαπετάκης, Κώστας Μπαντουβάς, Δημήτρης Σαρής. Ο κ. μέρους του Θανάση Σκουλά ο κ. Νίκος Μαθιουδάκης. Ο κ. Νίκος Παπαδάκης εκ μέρους του Νομάρχη

- Ο κ. Γεώργιος Γιανναδάκης, Νομαρχιακός Σύμβουλος Επαρχίας Βιάννου.
- Ο κ. Νικόλαος Σταυρακάκης εκ μέρους των Κοινοτήτων της Επαρχίας Βιάννου.
- Ο κ. Δασκαλάκης εκ μέρους της Κοινότητας Μύρτου.
- Ο κ. Παναγιώτης Σπαθαράκης εκ μέρους της Ν.Δ.
- Ο κ. Νάσος Στρατάκης εκ μέρους του ΠΑΣΟΚ.
- Ο κ. Λεωνίδας Κύρκος εκ μέρους του Συνασπισμού.
- Ο κ. Μανόλης Συντεχνάκης εκ μέρους του Κ.Κ.Ε.
- Ο κ. Φιλίππιδης εκ μέρους της Χριστιανικής Δημοκρατίας.
- Ο κ. Γιάννης Αγιουμργιαννάκης εκ μέρους της

- Πολιτικής Άνοιξης.
- Ο κ. Ερρίκος Κυριακάκης εκ μέρους του Κόμματος Φιλελευθέρων.
- Ο κ. Νικόλαος Τσαγκαράκης εκ μέρους των Διασωθέντων από τις εκτελέσεις.
- Η κ. Βιργινία Ποδιά εκ μέρους της Πανελληνίας Ενωσης Αγωνιστών Εθνικής Αντίστασης.
- Ο κ. Χαράλαμπος Λουλάκης εκ μέρους του Συλλόγου θυμάτων και Αναπήρων Ν. Ηρακλείου.
- Ο κ. Νικόδημος Κριτωτάκης εκ μέρους του Παραρτήματος Ηρακλείου του συνδέσμου Εαρκικής Εθνικής Αντίστασης.
- Ο κ. Νικόλαος Παπαδά-

Συνέχεια στη σελ. 4

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

για τα 50 χρόνια από το ολοκαύτωμα

Τέσσερις ήταν οι στόχοι των εκδηλώσεων τις οποίες προγραμματίσε η Επιτροπή του Πανεπαρχιακού Μνημοσύνου:

1. Η απόδοση του οφειόμενου φόρου τιμής στη μνήμη των νεκρών της μεγάλης θυσίας.
2. Η προβολή και η έξαρση του μεγέθους, αλλά και της επίξιας ιστορικής τοποθέτησης των γεγονότων τα οποία οδήγησαν στη μεγάλη εκείνη ιστορική στιγμή.
3. Η αναφορά στα σημερινά οικονομικά, κοινωνικά, πολιτιστικά, περιβαλλοντολογικά προβλήματα της περιοχής και
4. Η ψυχαγωγία των κατοί-

κων της Επαρχίας. Παρά της αδυναμίας, που αναφέρθηκαν σε άλλη στήλη, κατά την τελετή του Μνημοσύνου, η αυξημένη σχετική συμμετοχή των κατοίκων μπορεί να θεωρηθεί ικανοποιητική.

Ικανοποιητική θεωρείται και η προβολή της θέσης που κατέχει η Επαρχία μας στον Εθνικό αγώνα κατά του Φασισμού, του Ναζισμού, της Νέας Τάξης Πραχίτων.

Υστερήσε όμως απόλυτα στην παροχή ψυχαγωγίας στους κατοίκους της επαρχίας και σ' αυτό συνετέλεσαν λόγοι υποκειμενικοί και αντικειμενικοί.

Συνέχεια στη σελ. 4

Από την Τελετή στο χώρο του Ηρώου

πέτρας. Ύστερ' από την εμνημόσυνη Δέηση, το προσκλητήριο των νεκρών, την τήρηση 1 λεπτού σιγής και τον εθνικό ύμνο, ακολούθησε ομιλία από τον κ. Μανώλη Αναστασάκη. Ποίημα αφιερωμένο στα γεγονότα του 1943 άπηγγειλε ο κ. Δημ. Θεοδοσιάκης και στη συνέχεια έγινε κατάθεση στεφάνων, που κατέθεσαν: Ο Υφυπουργός Οικονομικών κ. Μιχάλης Γαλενιανός εκ μέρους της Κυβερνήσεως. Ο κ. Νάσος Στρατάκης εκ μέρους του αρχηγού της

Λασιθίου. Ο Νομάρχης Ηρακλείου κ. Στράτος Παπαδάκης. Ο Ταξίαρχος κ. Χαράλαμπος Παπαδάκης εκ μέρους των Ενόπλων Δυνάμεων. Ο Αστυνομικός Διευθυντής Ηρακλείου Βασίλειος Μπουζάκης εκ μέρους της Ελληνικής Αστυνομίας. Ο υπολιμενάρχης Πλωτάρχης κ. Γεώργιος Περάκης εκ μέρους του Λιμενικού Σώματος. Ο αντιδήμαρχος κ. Ριζάκης εκ μέρους του Δήμου Ιεραπέτρας.

Το αφιέρωμα στα χωριά της Βιάννου

50 χρόνια από τότε που ακούστηκε για πρώτη φορά το "Αδέλφια σαν θα πάτε στην Βιάννου τα χωριά" κι έγινε κτήμα όλων των κατοίκων της επαρχίας. Τραγουδήθηκε σαν μοιρολόι όλα αυτά τα χρόνια σ' όλες τις εκδηλώσεις και τα μνημόσυνα των νεκρών της Γερμανοϊταλικής κατοχής του τόπου μας.

Ανάγνωστε φερόταν μέχρι τώρα ο στιχουργός του αφιέρωματος στα χωριά της Βιάννου. Κι όμως δεν είναι.

Κάνομε σήμερα γνωστό ότι, τα λόγια του εμπνευσμένου και με τη μεγάλη παραστατικότητα περιγραφής της τραγικής κατάστασης που βρέθηκαν τα χωριά της Βιάννου το Σεπτέμβριο του 1943, βγήκαν για πρώτη φορά από το στόμα του Εμμανουήλ Αλιωτάκη από την Εμπαρο.

Επειδή το αφιέρωμα αυτό λέγεται σήμερα σε διάφορες παραλλαγές, ζητήσαμε από τον ίδιο να μας το δώσει όπως το εμπνεύσθηκε τότε.

Το δημοσιεύουμε στη συνέχεια μαζί με ένα σύντομο σημείωμά του που μας έστειλε:

ΜΝΗΜΕΣ ΕΝΟΣ ΕΠΟΝΙΘΗ

Ήταν τότε το Φθινόπωρο του 1943. Ήμουν στα δεκαπέντε προς τα δεκαέξι μου χρόνια κάτω ακόμα από τη μπότα και τη σκλαβιά του Γερμανού κατακτητή.

Ήταν ο τρίτος μου χρόνος που οργανωμένος και ανοργάνωτος για οικογενειακούς λόγους συνέβαλλα στην Εθνική Αντίσταση. Είχα πολλές εμπειρίες και πολλές χώρες θα χρειαζόταν για να τις αναφέρω. Η μεγαλύτερη όμως ήταν αυτή με την καταστροφή της Επαρχίας Βιάννου ("τα μέσα χωριά" κατά την τοπική μας επωνυμία). Ακουλούθησαν και διάφορα γεγονότα μετά που προσωπικά βρέθηκα σ' αυτά και που μ' επηρέασαν όπως επηρέασαν όλους που βρέθηκαν μέσα σ' αυτόν το κύκλο

Συνέχεια στη σελ. 2

Οι εκδηλώσεις για τα 50 χρόνια από το ολοκαύτωμα

Σε προηγούμενο φύλλο των Β.Ν. είχε ανακοινωθεί σειρά εκδηλώσεων που θα γίνονταν στην Επαρχία, στο Ηράκλειο και στην Αθήνα με τη συμπλήρωση 50 χρόνων από το ολοκαύτωμα της Επαρχίας Βιάννου και της Δυτικής Επαρχίας Ιεραπέτρας.

Για την εκδήλωση που έγινε στο Ηράκλειο και ήταν αφιερωμένη στον Αλέξανδρο Ραλιτόπουλο αναφέραμε στο προηγούμενο φύλλο.

Για την εκδήλωση που έγινε στην Αθήνα δημοσιεύουμε σχετική ανταπόκριση σε άλλη στήλη.

Για τις εκδηλώσεις που είχαν προγραμματιστεί στην επαρχία αναφερόμαστε στην επόμενη σελίδα.

1. Στο Συκογόλο από τους γεωπόνους Βαγγέλη Τζανιά και Μιχάλη Παπαδημητριάκη με

θέμα: "Χρήση λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων".

2. Στην Άρθη από το γιατρό Μύρονα Βερυκοκάκη, Νευρολόγο - Ψυχίατρο με θέμα: "Νέοι και Ναρκωτικά".

3. Στ' Αθήνα από το Μανώλη Μαλιαράκη με θέμα: "Οι ιατρικοί πόροι της Επαρχίας" (οι προαναφερθέντες άλλοι ομιλητές δεν μπόρεσαν να παραρευθούν, γιατί βρισκόταν εκτός Ηρακλείου για υπηρεσιακούς λόγους την ημέρα εκείνη και το θέμα εκάλεψε με πολλή επιτυχία στο σύνολό του ο κ. Μαλιαράκης).

4. Στην Άνω Βιάννο από τον γεωπόνο Μανώλη Χλειονάκη με θέμα: "Η γεωργική ανάπτυξη της Επαρχίας".

Συνέχεια στη σελ. 4

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Κέντρο Υγείας Δ/ντής	22669
Πληροφορίες	22625 ή 22647
Ιατρείο Αγροτικό Πεύκου	31377
Χωροφυλακή Υποδιόκιση Βιάννου	22206
Χωροφυλακή Σταθμός Πεύκου	31376
Γυμνάσιο Βιάννου	22230
Αγρονομείο Βιάννου	22006
Ειρηνοδικείο	22211
Συνεταιρισμός Βιάννου (Γραφεία)	22226
Συνεταιρισμός Βιάννου (Ελαιουργείο)	22136
Ο.Τ.Ε. (βλάβες)	22121
Ο.Τ.Ε. (πληροφορίες)	22215
Ελληνικά Ταχυδρομεία	22203
Κτηνιατρείο	22090
Φαρμακείο Άνω Βιάννου	22140
Φαρμακείο Πεύκου	31295
Γεωπόνιοι	22317
Α.Τ.Ε. Βιάννου	22180

ΑΓΟΡΑΙΑ

Πετράκης Χαρ. - Βιάννος	22051
Ζαϊμάκης Θεόφιλος - Βιάννος	22304
Θεοδοσάκης Γεώργιος - Πεύκος	31437
Καρτοάκης Εμμανουήλ - Λουτράκι	22605
Λασηθιωτάκης Γ. - Βιάννος	22355
Χατζάκης Ιωάννης - Άγιος Βασίλειος	31301
Γαλανάκης Μιχ. - Χόνδρος	22101
Ψαρλόγακας Κων. - Χόνδρος	22109
Παπαδάκης Σοφοκλής - Καλάμι	31275
Κονσολάκης Ιωάννης - Αμιρά	31420

(Για υπεραστικά: 0895)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

Στο Χόνδρος: Η Ασπασία Στιβακτάκη αρραβωνιάστηκε το Νίκο Γιακουμάκη από το Ρέθυμνο.

ΓΑΜΟΙ

Στο Ηράκλειο: Ελένη Ι. Μαστρογάκη και Γεώργιος Ανδρ. Πατεράκης.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Στην Άνω Βιάννο: 1) Εμμανουήλ Πλαντζουνάκης, 2) Μαριάνθη Ε. Γελασάκη.

Στην Αθήνα: Αγάπη Χ. Δ. Ραπτάκη.

Στο Ηράκλειο: Ελευθερία Δ. Κοκολάκη.

Στον Πεύκο: 1) Αριστέα Γ. Φραγκάκη, 2) Ηλίας Εμμ. Βασιλάκης (πέθανε στην Αθήνα και κηδεύτηκε στον Πεύκο).

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

Τα παιδιά και τα εγγόνια της Μαριάνθης Ε. Γελασάκη (1904 - 1993), που πέθανε στις 7/9 στον Κερατόκαμπο και τάφηκε στις 8/9 στην Άνω Βιάννο, αισθανόμαστε την ανάγκη να ΕΥΧΑΡΙΣΤΗ-ΣΟΥΜΕ μέσα από την καρδιά μας όλους όσοι μας συμπαροστάθηκαν στο βαρύ πένθος μας. Ευχαριστούμε τα ανίψια και όλους τους συγγενείς της προσφιλιότητάς μας μητέρας και γιαγιάς, καθώς και το κοινό της Βιάννου και του Χόνδρου που τη θυμήθηκαν και την τίμησαν αυτή τη στενή της ώρα. Ιδιαίτερα ευχαριστούμε τις οικογένειες του Γιάννη Α. Αγαπάκη, Κων/νου Α. Τακτινάκη και Νικήτα Στ. Κοκολάκη για τη συγκινητική τους συμπαράσταση.

Τα παιδιά και τα εγγόνια της.

Ευχαριστούμε πολύ το Γιώργο Ι. Στεφανάκη, που για τρίτη φορά σε μικρό χρονικό διάστημα ενισχύει τα Β.Ν. με την αποστολή τούτη τη φορά του ποσού των 20.000 δρχ.

Ευχαριστούμε επίσης το Σύλλογο Βαχουδιανών για την αποστολή του ποσού των 10.000 δρχ.

Ενισχυμένη συνδρομή τους μας έστειλαν τους τελευταίους τρεις μήνες και οι Μαίρη Κονσολάκη 5.000 δρχ., Δημοσθένης Ραπτόπουλος 5.000 δρχ., Εμμανουήλ Παπαχαριδίου 5.000 δρχ., Ορόστis Χατζάκης 5.000 δρχ.

Ενισχυμένη έστειλαν και άλλοι τη συνδρομή τους με τα ποσά 2.000, 3.000 και 4.000 δρχ.

Όλους αυτούς, καθώς και όσους ανταποκρίθηκαν με την αποστολή της κανονικής συνδρομής των 1.000 δρχ., ευχαριστούμε πολύ.

Παρακαλούμε όμως και όσους δεν θυμήθηκαν μέχρι σήμερα να στείλουν τη συνδρομή τους να φροντίσουν για την αποστολή της.

Αν όλοι οι συνδρομητές των

Β.Ν. ανταποκρίνονταν στην αποστολή της συνδρομής των, δεν θα υπήρχε πρόβλημα στην έκδοσή τους. Μονάχα η αποστολή των παραπάνω ενισχυμένων ποσών επέτρεψαν την έκδοση των δύο τελευταίων φύλλων, που χωρίς αυτά ήταν αδύνατη.

Υπενθυμίζουμε και πάλι ότι οι συνδρομές μπορούν να στέλνονται στη Δ/νση των Β.Ν. στο Ηράκλειο ή να πληρώνονται στο βιβλιοπωλείο Αμαλίας Ασπρακιανάκη, Πλ. Ελευθερίου Βενιζέλου (Λιοντόρια) και στο βιβλιοπωλείο Δημ. Κωνσολάκη Έβανς 82, επίσης στο φωτογραφείο Εμμ. Σπανιάκη στην Άνω Βιάννο ή να κατατίθενται στην Α.Τ.Ε. Α/σμός 187 01 024723 48.

ΝΕΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ

Ο Αντώνης Ι. Μιχαλάκης πήρε το πτυχίο του από τη Σχολή Λογιστών ΤΕΙ Ηρακλείου.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Τη Μιμικά Κων/νου Παπαλάμπου και Ροδόπη Μανρογέννη, που πήρε με άριστα το διδακτορικό τίτλο της Μικροβιολόγου από το Πανεπιστήμιο Αθηνών, συγχαίρω θερμά και της ευχόμενα καλή σταδιοδρομία

Μανόλης Στρατάκης

Τον αγαπημένο μας εγγονό Μανόλη Χαράλ. και Άννας Παπαδομαράκη, που έλαβε το δίπλωμα του γιατρού από το Πανεπιστήμιο του Βουκουρεστίου με βαθμό άριστα, συγχαίρουμε θερμά και του ευχόμενα καλή σταδιοδρομία και καλή πρόοδο.

Ο παππούς και η γιαγιά

ΔΩΡΕΕΣ

Στη μνήμη της Ελευθερίας Χ. Δημ. Κοκολάκη που πέθανε στο Ηράκλειο στις 2/10/93 μας έστειλαν για το Γηροκομείο Βιάννου: Ραπτάκη Νίκη 10.000 δρχ., Πνευματικάκη Μαρία 10.000 δρχ., Κόμης Μανόλης του Γ. 10.000 δρχ., Κόμης Γιώργος και Διαμάντα 30.000 δρχ., Λυραράκης Μαθιός και Μαρία 5.000 δρχ., Κοκολάκης Γιώργος και Ευρήνη 10.000 δρχ., Κοκολάκης Νικόλαος και Άννα 5.000 δρχ., Σαπουντζάκης Χρόνης 5.000 δρχ., Σύλλογος υπαλλήλων Τραπεζής Ελλάδος 10.000 δρχ., Μανδαλάκης Γιάννης και Μανδάνη 10.000 δρχ.

Για το Δημοτικό Σχολείο Βιάννου: Αγαπάκης Γιώργος και Κούλα 5.000 δρχ., Δανδάλη Αργυρώ 5.000 δρχ.

• Η κ. Μαρία Χ. Δημητρίου Αγγελάκη στη μνήμη του συζύγου της για το Γηροκομείο Βιάννου 20.000 δρχ.

Το αφιέρωμα στα χωριά της Βιάννου

Συνέχεια από τη σελ. 1

των γεγονότων. Η ψυχή μου, ψυχή ενός δεκαπεντάχρονου αγοριού, ήταν βαριά και παραπονεμένη. Σ' αυτή την ψυχική κατάσταση μια πρωινή που βγήκα στα χωράφια και γεμάτος απ' όλα αυτά, το μυαλό μου και η γλώσσα

μου σαν μοιρολόγια άρχισε να συνθέτει και να ψάλλει το παρακάτω μου τραγούδι, που ο πενηντάχρονος και τυραννισμένος λαός το καθιέρωσε σαν ύμνο της Επαρχίας Βιάννου:

*Αδέλφια, σαν θα πάτε στις Βιάννου τα χωριά
μνήματα μην πατάτε, θα πάρουνε φωτιά.*

*Στα μνήματα εκείνα που τόσο λυπηρά
αδέλφια εταφήκαν για την ελευθερία.*

*Μια μέρα του Σεπτεμβρίου που 'λαμπε ο ουρανός,
μα στα χωριά της Βιάννου ήτανε σκοτεινός,*

*Οι βάρβαροι επήγαν και βάλανε φωτιά
'Μυρά, Κεφαλοβρούσι και στ' άλλα τα χωριά*

*Σκοτώσανε μανάδες, σκοτώσανε παιδιά,
του Γερμανού το βόλι αθώους δεν ψηφά.*

*Πολιτισμένη χώρα στ' Ευρώπης την κορφή
τους διεθνείς τους νόμους όλους τους εκτελεί.*

*Σκορπίσανε τον τρόπο, σωρέψανε νεκρούς,
'Μυρά, Κεφαλοβρούσι δεν 'φήκαν ζωντανούς.*

*Ανάθεμα τη χώρα, κατάρρα στη φυλή
αιώνες να περάσουν να μη συχωρευθεί.*

Ευριπίδης Ν. Πλαγιωτάκης
Εμπαρος 1943

Ο Ευριπίδης Πλαγιωτάκης μετά την κατοχή εγκαταστάθηκε στο Ηράκλειο. Εργάστηκε για πολλά χρόνια ως επιπλοποιός. Συνταξιούχος σήμερα μένει στην Εμπαρο και ασχολείται με την αγροτική περιουσία.

Σχετικά με τους παραπάνω στίχους πήραμε από το συνεργάτη Μανόλη Στρατάκη το γράμμα που ακολουθεί:

Αγαπητά Β.Ν.,

Σας στέλνω τη μουσική του τραγουδιού "Αδέλφια σαν θα πάτε στις Βιάννου τα χωριά" με την ελπίδα πως στο μέλλον θα τραγουδιέται σωστά.

Η βασική μελωδική του γραμμή (πρώτη φωνή) είναι όπως την πρωτοτραγουδούσε ο στιχουργός του ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΠΛΑΓΙΩΤΑΚΗΣ από την Εμπαρο.

Εκείνος μου το 'δωσε τότε. Και ακόμα και τώρα διατηρώ στη μνήμη μου την εντύπωση που μου 'καμε - καθώς μάθαινα το "σκοπό" του (μουσική) - η έμφυτη ευαισθησία του Ευριπίδη στη μελωδία και το ρυθμό (εδώ 3/4), που και τα δύο εξυπνέτησαν με

τον καλύτερο τρόπο αυτούς τους 13/σύλλαβους στίχους του τραγουδιού.

Από τις επόμενες μέρες κίολας (1944) το τραγούδι αυτό είχε ενταχθεί στο ρεπερτόριο της Χορωδίας της ΕΠΟΝ Α. Βιάννου που είχα συγκροτήσει τα χρόνια εκείνα. Εκείνη η Χορωδία ήταν ίσως και η μόνη στην Κρήτη. Αυτό το "μόνη" το πιστοποιεί το γεγονός ότι, όταν επρόκειτο να γιορταστεί η απελευθέρωση του Ηρακλείου, οι υπεύθυνοι του ΕΑΜ Ανατολ. Κρήτης (με εισήγηση προφανώς του αξεχάστου Γιώργου Αγγουράκη), έστειλαν στη Βιάννο ειδικά για τη Χορωδία αυτοκίνητο (φορτηγό 3/4) να μας πάρει για να συμβάλουμε στη γιορτή.

Το αυτοκίνητο αυτό ανατράπηκε στον αμαξωτό δρόμο λίγο πριν από την Μάρθα, με αποτέλεσμα το σοβαρό τραυματισμό μου, καθώς και του αξεχάστου δασκάλου Δημ. Παπαμαθαϊάκη, και τη μεταφορά μας στο Πανάνειο Νοσ/μείο. Αλλά και η γιορτή ματαιώθηκε μετά τη γνωστή δολοφονική απόπειρα κατά του μεγάλου αγωνιστή Γιάννη Ποδιά που

ΣΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΣΟΥ

Για το θάνατο της Μαριάνθης Ε. Γελασάκη πήραμε από την κόρη της κ. Κ.Γ.Σ. ένα μακρόστιχο συγκινητικό ποίημα από 49 τετράστιχα με τον τίτλο "Στο θάνατό σου", που φυσικά αδυνατούμε να δημοσιεύσουμε ολόκληρο. Παραθέτουμε μόνο τις παρακάτω στροφές:

*Δε φώναξες, δεν έσκουξες,
δε ζήτησες βοήθεια.
Μόνη το Χάρο πάλεψες
λεβέντικα στ' αλήθεια.*

*Κι όταν ελευθερώθηκες
και πέταξε η ψυχή σου,
ένα γλυκό χαμόγελο
στόλισε τη μορφή σου*

*Θέλω η μορφή σου γελαστή,
ίσως κι ευτυχισμένη,
στα όνειρά μου να 'ρχεται
κουράγιο να μου φέρνει.*

*Θέλω, όσο ζω, μανούλα μου,
χαρά κι αν έχω ή πόνο,
την άυλή σου συντοφιά
μες στις ζωής το δρόμο.*

*Το όνομά σου θα ηχεί
πάντα στην ακοή μου,
την πιο γλυκιά ανάμνηση
να φέρνει στη ζωή μου.*

*Τ' αγέρι θα το διαλαλεί,
θα το φωνάζουν τ' άνθη
θα μείνεις πάντ' αξεχάστη,
γιατ' ήσουν η "Μαριάνθη!"*

Κ.Γ.Σ.

τραυματισμένος στο χέρι είχε κιάλας εισαχθεί στο ίδιο νοσ/μείο όπου, μαζί με το Δημήτρη, τον επισκεπτόμαστε στο θάλαμό του σχεδόν κάθε μέρα από τότε που η κατάσταση της υγείας μας το επέτρεψε.

Καθώς γράφω αυτό τη γράμμα, με παρασύρει το "ωραίο βάσανο" που λέγεται μνήμη, αλλά για τώρα τουλάχιστο θα περιοριστώ σ' ό,τι έχει σχέση μ' αυτό το τραγούδι. Σχέση μ' αυτό έχει - στο Βαχό μια Κυριακή - το μνημόσυνο (1945) της μεγάλης αγωνιστικής προσωπικότητας του Νίκου Μανουσάκη, όπου οι παρευρισκόμενοι ξεπερνούσαν κατά πολύ τους χίλιους.

Η Χορωδία για πρώτη φορά βρέθηκε σ' ένα τέτοιο πολυπληθές ακροατήριο που περιλάμβανε πολλούς επώνυμους της εποχής και χωρίς καμιά υπερβολή εξέπληξε.

Αυτή την έκπληξη τη συνειδητοποιήσα από τα θερμά συγχαρητήρια όλων και τα αυθόρμητα φιλήματα από τον αιμάνηστο νευρολόγο Γρηγόρη Ζερβουδάκη και τον αιμάνηστο επίσης Μύρωνα Παπαδό από την Κ. Βιάννο.

Στο μνημόσυνο ακούστηκαν το "Αιώνια η μνήμη", το "Επέσατε θύματα", και ο Ύμνος της Βιάννου σαν κατακλείδα. Μετά το μνημόσυνο κι ακόμα στο δρόμο για την επιστροφή η Χορωδία εκτέλεσε σχεδόν όλα τα τραγούδια που περιλάμβανε το ρεπερτόριό μας.

Αναφέρθηκε στην κορυφαία "στιγμή" της Χορωδίας, γιατί και πριν, όπως και μετά, η δραστηριότητά της ήταν έντονη κι όχι μόνο στην Α. Βιάννο, αλλά και στα άλλα χωριά όπου πηγαίναμε προγραμματισμένα.

Σ' άλλο μου σημείωμα θα αναφερθώ διεξοδικά σ' αυτή, στα ονόματα των μελών της κλπ.

Η ειδική αξία αυτής της μικτής Χορωδίας - όπως και των άλλων δραστηριοτήτων και εκδη-

λώσεων στους άλλους αντιστασιακούς τομείς - προέρχεται από τα ιδανικά που τη γέννησαν. Ήταν δημιουργήματα μια φλόγας που κάτω από άλλες συνθήκες θα 'ταν δύσκολο ν' ανάψει.

Η κατοπινή "πραγματικότητα" διέψευσε τις προσδοκίες μας, τα όνειρά μας, αλλά το τελικό κέρδος από τις επιδράσεις αυτής της εποχής ήταν τεράστιο για τους πολλούς, αν κέρδος μπορεί να θεωρηθεί η διαμόρφωση αληθινών ΑΝΘΡΩΠΩΝ που έχουν εξοβελίσει από μέσα τους, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, το ανθρωποειδές...

Η μουσική του τραγουδιού "Αδέλφια σαν θα πάτε" γράφτηκε σε τέσσερις φωνές από τον κ. Παναγιώτη Χάλαρη διευθυντή του τοπικού ωδείου - νομίζω το 1983 - στη Σύρα. Η εκτέλεση για να γραφτεί σε κασέτα έγινε από ένα μέλος της Χορωδίας της Σύρας, που διηύθυνε ο δημιουργός της (εκείνος και στο πιάνο) κ. Τάκης Δενδρινός. Η εγγραφή σε ακατάλληλο χώρο και σ' ένα μικρό μαγνητόφωνο αδίκησε ακουστικά την απόδοση της εκτέλεσης. Όμως ο κ. Σφακιανάκης (διατηρεί παλιό μουσικό οίκο στην οδό Αβέρωφ) ενθουσιάστηκε όταν την άκουσε και κράτησε για τον εαυτό του μια κασέτα.

Συμπληρώνω - και εδώ τελειώνω - ότι τα τελευταία δίστιχα προστέθηκαν τότε στη Σύρα από τον οφθαλμίατρο και βραβευμένο ποιητή, αλλά και γοητευτικό άνθρωπο, αιμάνηστο Στέλιο Λιγοψυχάκη, εξάφιτο φίλο μου τα χρόνια κείνα και στυλοβάτη της "Αδελφότητας Κρητών Σύρου", ενός σωματίου που είχε την τιμή να είναι το πρώτο που ιδρύθηκε στην Ελλάδα μετά την απελευθέρωση από τον τουρκικό ζυγό.

Μανόλης Στρατάκης
Σκινιάς 1993

Στο μνημόσυνο για τα 50 χρόνια από το ολοκαύτωμα της Βιάννου

*Προχθές επήγα στο Χωριό μου
τ' άγιο του χώμα να πατήσω
κι ήταν μεγάλος ο καμμός μου
πώς τους νεκρούς του να τιμήσω.*

*Άγνωστος βρέθηκα μέσα στο πλήθος
που ήταν εκεί συγκεντρωμένο,
μα δεν υπήρχε αιδώς και ήθος,
αν και σκοπό συγκεκριμένο*

*είχε, τιμή να απονεμίσει
σ' όσους το Ηρώων αναγράφει,
να ξαναφέρουμε στη μνήμη
τι αυτοί για μας είχανε πάθει.*

*Όμως γλεντούσαν και γελούσαν.
Δεν είδα σε κανένα μάτι,
ό,τι αν θες και να μιλούσαν,
να τρέξει έστω και ένα δάκρυ.*

*Κι έκλαψα πάλι, έκλαψα τόσο
για τους νεκρούς μας! Κι είχα κάνει
όρκο μεγάλο, μα ωστόσο
η θύμησή μου είχε πεθάνει...*

Σεπτέμβριος 1993
Απόστολος Εμμ. Κονσολάκης

ΔΩΡΕΕΣ

Στην επιτροπή του Γηροκομείου κατατέθηκαν τα παρακάτω ποσά:

Αντί στεφάνου στη μνήμη Μαριάνθης Κοκολάκη: Οικ. κ. Εμμανουήλ Μαστρογιωργάκη συν/χου δασκάλου 5.000 δρχ., Οικ. κ. Χρυσούλας χας Κων. Μαρκάκη 5.000 δρχ., Οικ. κ. Μαρίκας χας Δημ. Παπαμαθαϊάκη 5.000 δρχ.

Αντί στεφάνου στη μνήμη Εμμανουήλ Πλαντζουνάκη: Σοφία Χα Μετ. Καρπαθάκη 10.000 δρχ., Α.Τ.Ε. Θυρίδα Άνω Βιάννου 10.000 δρχ., Κοινοτικοί Σύμβουλοι Κοιν. Άνω Βιάννου 10.000 δρχ., Οικ. κ. Χαρίλαου Τριγωνάκη 10.000 δρχ., Οικ. κ. Μάνθου Γουρνεζάκη φαριμ. 10.000 δρχ., Τ.Ο. ΠΑΣΟΚ Άνω Βιάννου 5.000 δρχ., κ. Στρατάκης Μανόλης Νομαρχ. Σύμβουλος 10.000 δρχ., Μιχάλης Πλουμάκης 5.000 δρχ., Μιχάλης Παπαγιάννης 5.000 δρχ., Μανόλης Γαβαλάς 10.000

δρχ., Νικόλαος Σταυρακάκης Πρ. Κοιν. Αμιρών 5.000 δρχ., Οικ. Δημητρίου Πλαντζουνάκη 20.000 δρχ., η συζυγός του Κατίνα και ο γιός του π. Αθανάσιος 20.000 δρχ., Οικ. κ. Μανόλη Μαρκάκη 20.000 δρχ., Μαρία Μπρίγγα στο συμπέρασμα της 10.000 δρχ., Δημήτρης Σαρφής 10.000 δρχ., Στεφανάκης Γιώργος 5.000 δρχ., Χαρίλαος Ιωάν. Αγαπάκης 5.000 δρχ., Αγροτικός Συν/σμός Άνω Βιάννου 20.000 δρχ., Οικ. κ. Γιάννη Πλαντζουνάκη 15.000 δρχ., Οικ. κ. Μανόλη Δημ. Παπαμαθαϊάκη 5.000 δρχ., Οικ. κ. Μιχάλη Δημ. Παπαμαθαϊάκη 10.000 δρχ., δ. Κλειώ και Ξανθούλα Αγαπάκη 15.000 δρχ.

Στη μνήμη της συζύγου του Αταλάντης ο συζυγός της Δημήτρης Πρινάρης στο μνημόσυνο της δρχ. 10.000.

“ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ”

Μηνιαία έκδοση στην υπηρεσία όλων των Βιαννιτών. Εκδότης - Διευθυντής Γ.Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ. Οδός Γκερόλα 1 Τηλ. 281.654

Φιλολογική επιμέλεια κειμένων Κ.Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ

Υπεύθυνος Τυπογραφείου ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΒΒΑΛΙΑΣ. Ανωγειών 35 Τηλ. 256.435

Ετήσιες συνδρομές: Κοινοτών 1.000, Κοινοτήτων - Σχολείων - Ενοριών 1.500

Εμβάσματα: Γ.Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ

Επιστολές για την ύλη: Γ.Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ: Γκερόλα 1 Ηράκλειο. Κ.Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ: Καποδιστρίου 39 Ηράκλειο

Χειρόγραφα δημοσιεύσιμα ή μη δεν επιστρέφονται. Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις των συντακτών τους.

Η ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Πραγματοποιήθηκε στη Μητρόπολη των Αθηνών επιμνημόσυνη δέηση για τα 50 χρόνια από το ολοκαύτωμα της Βιάννου.

Παρευρέθησαν ο πρώην Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Χρήστος Σαρτζετάκης, εκπρόσωποι κομμάτων, πολλών Κρητικών Σωματείων, ο Πρόεδρος της Παγκρήτιας Ένωσης, πολλοί Βιαννίτες που βρισκόταν στην Αθήνα και φίλοι του Βιάννου.

Στη συνέχεια, με τη συνοδεία της Μουσικής του Δήμου Αθηναίων μετέβησαν στον Αγνώστο Στρατιώτη και έγινε κατάθεση στεφάνου από:

• Τον Μανόλη Γουρνιεζάκη εκ μέρους της Δ.Σ. του “ΔΙΑΒΑΘ”.

• Τον Γιάννη Κασαπάκη εκ μέρους της Πανελληνίας Ένωσης

Απο την εκδήλωση στη Μητρόπολη Αθηνών

θημάτων Γερμανο-κλής κατοχής.

• Τον Υφυπουργό Ενάγ. Μεϊμαράκη εκ μέρους της Κυβερνήσεως.

• Τον κ. Αναγνωστάκη Ανδρέα εκ μέρους της Παγκρήτιας Ένωσης και λοιπών Κρητικών Σωματείων.

• Τον Βουλευτή Λευτέρη Βερυβάκη εκ μέρους του ΠΑΣΟΚ.

• Τον κ. Μπάμπη Αγγουράκη εκ μέρους του Κ.Κ.Ε.

Το βράδυ πραγματοποιήθηκε στο Κέντρο Λαβύρινθος εκδήλωση στην οποία πήραν μέρος πολλοί συναρχαιώτες.

Την εκδήλωση άνοιξε ο Πρόεδρος του “ΔΙΑΒΑΘ” Μανόλης Γουρνιεζάκης που ανέφερε:

Σεβασμιότατε Κε Πρόεδρε της Παγκρήτιας Ένωσης, Κε Καθηγητά, Κύριοι εκπρόσωποι των Κρητικών Σωματείων, Αγαπητοί διασωθέντες, Αγαπητοί φίλοι, Αγαπητές φίλες

Εκ μέρους των Βιαννιτών της Αθήνας και του Διοικητικού Συμβουλίου του ΔΙΑΒΑΘ σας καλωσορίζω με πραγματικά μεγάλη συγκίνηση στην απομνημόσυνη δέηση... Η εκδήλωση άνοιξε ο Πρόεδρος του ΔΙΑΒΑΘ Μανόλης Γουρνιεζάκης που ανέφερε:

Ελπίζουμε ότι δεν θα επιβεβαιωθεί η γνωστή φράση “Λαοί που ξεχνούν την Ιστορία τους είναι υποχρεωμένοι να την ξαναζήσουν”.

Απόψε τιμάμε τους νεκρούς μας μάρτυρες, αλλά και τους διασωθέντες από την τρομερή αυτή σφαγή. Και είναι κοντά μας απόψε τρεις απ’ αυτούς, ο Μανόλης Αγγελάκης, ο Νίκος Μανουσάκης και ο Νίκος Τσαγκαράκης, που η μοίρα τους επέτρεψε να επιζήσουν από τα βόλια του κατακτητή. Τους συμπατριώτες μας αυτούς, όπως και τους υπόλοιπους που διασώθηκαν θα τιμήσουμε αργότερα με την απονομή σχετικής πλακέτας και διπλώματος.

Θέλουμε να διαβεβαιώσουμε πως δεν ξεχνάμε ποτέ ότι από το Φασισμό και το Ναζισμό μας χωρίζουν τα άθρα θύματα, μας χωρίζουν οι 451 μαρτυρικοί σταυροί, μας χωρίζει το ποτάμι του αίματος, μας χωρίζουν οι μαυροντυμένες

Απονομή διπλωμάτων στους διασωθέντες

μίσουμε, για να θυμηθούν όσοι έζησαν αυτά τα αποτρόπαια εγκλήματα των βαρβάρων, αλλά και για να μάθει η νεότερη γενιά για μια από τις μεγαλύτερες ανθρωποκτονίες στην νεότερη ιστορία μας, για ένα από τα μεγαλύτερα ολοκαυτώματα της Ελληνικής Ιστορίας.

Αντά, αγαπητοί φίλοι και φίλες, είναι να δημοσιεύσουν σε κάποιους απορία, όμως αυτή είναι η πραγματικότητα.

Τα γεγονότα που διαδραματίστηκαν στις ρηματίες και στις πλαγιές της Στρατιώτη Παρχίας ΒΙΑΝΝΟΥ μένουν ακόμη και σήμερα άγνωστα. Ελάχιστοι Έλληνες τα γνωρίζουν.

μαυροντυμένες αδελφές. Αυτοί οι 451 σταυροί του μαρτυρικού αζαπίνου: Η επίσημη Ιστορία να δικαιώσει τη θυσία τους. Η επίσημη Πολιτεία να αναγνωρίσει την αντίστασή του Βιαννιτικού λαού και να την εντάξει στον εθνικό γιορτασμό, αφού ήταν πραγματικά ενωμένη από την αρχή ως το τέλος.

Η ΒΙΑΝΝΟΣ πρέπει να γίνει ΚΑΛΑΜΟΣ, όπως έχουν γίνει τα ΧΑΛΑΒΡΥΤΑ, το ΔΙΣΤΟΜΟ, η ΚΑΝΤΑΝΟΣ.

Τα αμνησθέντα χρώματα της ΒΙΑΝΝΟΥ στέλνουν από εδώ απόψε, προσκαλώντας τους ηρωικούς νεκρούς, ένα πελώριο μήνυμα ΕΙΡΗΝΗΣ και ΑΔΕΛΦΟΦΥΝΗΣ. Ως τον κόσμο, σε όλους τους λαούς της γης, διαλαλώντας με στεντόρεια και βραυλότερη φωνή:

ΠΟΤΕ ΠΙΑ ΠΟΛΕΜΟΣ ΠΟΤΕ ΠΙΑ ΟΡΦΑΝΑ ΠΟΤΕ ΠΙΑ ΧΗΡΕΣ ΠΟΤΕ ΠΙΑ ΑΙΜΑ ΟΧΙ ΑΛΛΟΙ ΝΕΚΡΟΙ ΕΙΡΗΝΗ - ΕΙΡΗΝΗ - ΕΙΡΗΝΗ!!!

Σας ευχαριστώ!!! Μίλησε κατόπιν ο συναρχαιώτης καθηγητής της Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών κ. Μανόλης Μικρογιαννάκης.

Δεν έχομε την ομιλία του κ. Μικρογιαννάκη, γιατί μίλησε χωρίς χειρόγραφο. Αναφέρθηκε στα γεγονότα του 1943 και τονισε ιδιαίτερα ότι σ’ αυτή τη μεγάλη καταστροφή οι φανερωθέντες αξίζουν κάθε τιμή, αλλά παράλληλα μεγάλος έπαινος αρμοζει στις γυναίκες που με αγέννητα παιδιά μαιεύεις, με μικρά παιδιά άλλες, με άπειρα βάσανα σε ένα καταστραμμένο χώρο μπόρεσαν να ανθραχθούν και να αναδείξουν έξοχους άνδρες και κοπέλες που διαπρέπουν σήμερα στην κοινωνία.

Ο έπαινος για τους ανθρώπους που αναδείχθηκαν σε μια 50ετία ανήκει σ’ αυτές της ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΗΡΩΙΔΕΣ ΤΗΣ ΒΙΑΝΝΟΥ.

Ακολούθησε η απονομή βραβείων και αναμνηστικής πλακέτας στους επιζώντες από τους διασωθέντες που παρευρίσκονταν εκεί και οι οποίοι ανέφεραν τις συνθήκες, κάτω από τις οποίες έζησαν οι εκτελεστές στις ομάδες που βρέθηκαν οι ίδιοι.

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΣΥΝΕΠΑΡΧΙΩΤΩΝ

Με αφορμή τις τελευταίες φωτοτίες που έπληξαν την Κοινότητα Βαζού, επιθυμώ να διατυπώσω ορισμένες σκέψεις (προτάσεις) μου από τις στήλες της εφημερίδας σας, προκαλώντας έτσι και ένα διάλογο για το σοβαρό αυτό θέμα.

Οι πυρκαγιές των δασών και των αγροτικών εκτάσεων, που κάθε καλοκαίρι μαστίζουν τη χώρα μας, οφείλονται κυρίως σε εμπρησμούς.

Ειδικά στην Κοινότητα Βαζού φέτος το καλοκαίρι 10 πυρκαγιές απείλησαν ακόμη και κατοικίες, όπως συνέβη στη σοβαρότερη από αυτές που άναψε στις 2.20 π.μ. της 22/8/93.

Η αντιμετώπιση της πυρκαγιών στην περιοχή του Βαζού είναι εκ των πραγμάτων πολύ δύσκολη. Το δόσολο της περιοχής, η έλλειψη αγροτικών οδών, οι δύσβατοι άνεμοι, τα σκουπίδια που πετούνται ανεξέλεγκτα, τα ξερά χόρτα, οι άδειοι πλαστικοί σωλήνες ποτίσματος και η μεγάλη απόσταση των Πυροσβεστικών Σταθμών, είναι οι παράγοντες που ευνοούν τη γρήγορη εξάπλωση της φωτιάς.

Για το λόγο αυτό πρέπει να ελαχιστοποιήσουμε όσο είναι δυνατόν τις αιτίες που ευνοούν την εξάπλωση της φωτιάς, διότι η αποφυγή των εμπρησμών προϋποθέτει να γίνουν αντιληπτοί επ’ αυτοφώτου οι εμπρηστές, πράγμα δύσκολο αν όχι αδύνατο.

Πρέπει να εκπονηθεί ένα σχέδιο αντιπυρικής προστασίας, για την υλοποίηση του οποίου οφείλουν και πρέπει να συμβάλουν όλοι οι κάτοικοι του Βαζού.

Το σχέδιο αυτό μπορεί να περιλαμβάνει: 1) Τη θάμνωση ενός δικτύου αγροτικών οδών ενόψει, ώστε να ελασματοποιείται η προσέλαση στα πυροσβεστικά οχήματα σε όσο το δυνατό μεγαλύτερη έκταση. Με αυτό τον τρόπο θα δημιουργηθούν ζώνες αντιπυρικής προστασίας, που θα λειτουργήσουν αποτελεσματικά στην εξάπλωση της φωτιάς.

Οι δρόμοι αυτοί θα εξημερωθούν και τους ελασματοποιήσουμε στις μετακινήσεις τους από και προς τις ιδιοκτησίες τους, ιδιαίτερα την εποχή της συγκομιδής του καρπού.

Η σοβαρότερη δυσκολία είναι η κατασκευή ενός τέτοιου δικτύου αγροτικών οδών είναι η αδυναμία απαλλοτρίωσης της απαιτούμενης έκτασης. Το πρόβλημα αυτό μπορεί να αντιμετωπισθεί μόνο με προσφορά γης από τους ενδιαφερομένους.

Η προσφορά αυτή θα αποφέρει μακροπρόθεσμα μεγάλα οφέλη στους ελασματοποιήσιμους και μόνο από το γεγονός της ευκολίας πρόσβασης.

Επειδή εκτός από τους παρόδους θα ωφεληθούν και οι γειτονικοί όμοιοι ιδιοκτήτες, μπορούν και αυτοί να συνεισφέρουν (π.χ. οικονομική εισφορά), ως αντιστάθμισμα της ωφέλειας που θα έχουν.

2) Ένα ενοποιημένο σύστημα πυρόσβεσης που να καλύπτει όλη την έκταση της Κοινότητας, τέτοιο ώστε να επαρκεί για την κατάσβεση της φωτιάς στη γένεσή της. Η κατασκευή ενός τέτοιου συστήματος είναι απαραίτητη, γιατί, όπως συνέβη και στην τελευταία μεγάλη φωτιά, τα προσβεβλημένα οχήματα έφθασαν στον τόπο της φωτιάς μετά από δύο περίπου ώρες.

Εκτός από τα παραπάνω υπάρχουν και μερικά μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται και αποσκοπούν στην πρόληψη της φωτιάς ή και στη δυσκολία εξάλειψής της. Τέτοια μέτρα είναι ο καθαρισμός από τα ξερά χόρτα και τα σκουπίδια, που είναι συνήθως εφλέκτα αντικείμενα.

Η κακή συνήθεια που έχουμε να πετάμε τα σκουπίδια μας όπου μας

“βόλεψε”, μας δημιουργεί με την πάροδο του χρόνου σοβαρά προβλήματα υγείας του φυσικού περιβάλλοντος. Εκτός από εστίες μόλυνσης, οι διάσπαρτοι σκουπίδιοι (που συνήθως είναι χαρτόνες, φέματα κ.λπ.) αποτελούν σημεία πιθανής εκκίνησης της φωτιάς (απανάκριξη), αλλά και βοηθούν τη γρήγορη εξάπλωσή της.

Επίσης τα ξερά χόρτα που υπάρχουν ακόμη και δίπλα από σπίτια είναι θανάσιμος κίνδυνος σε περίπτωση φωτιάς. Αν ο καθένας καθαρίζει την ιδιοκτησία του, θα ελαχιστοποιηθεί σημαντικά ο κίνδυνος εξάπλωσης σε περίπτωση πυρκαγιάς.

Τελειώνοντας θα ήθελα να υπογραμμίσω ότι η προσπάθεια κατάσβεσης της φωτιάς θα έχει τόσο καλύτερο και πιο γρήγορο αποτέλεσμα, όσο πιο πολλοί και πιο οργανωμένα συνδράμουν σ’ αυτή.

Ο εμπρησμός με τη δικαιοσύνη του μη άμεσου κινδύνου δεν αγνοείται, γιατί “άμα καίγεται το σπίτι του γείτονα ετοιμάσου και για το δικό σου”, κατά τη σοφή λαϊκή ρήση.

Θα ήθελα τέλος να εκφράσω τα θερμά μου συγχαρητήρια σε όσους κατοίκους του Βαζού, με επικεφαλής τον Πρόεδρο της Κοινότητας, πάλεψαν ακόμη και με κίνδυνο της ζωής τους για να αντιμετωπίσουν τη φωτιά.

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία.

Με εκτίμηση Ανδρέας Πολιάκης Διπλ. Πολιτ. Μηχανικός Ηράκλειο 16/9/93

Αφορμή για το κείμενο που ακολουθεί αποτέλεσαν τα όσα είδα κατά την πρόσφατη επίσκεψή μου στην περιοχή του Κόλλου Κερατοκάμπου (όπου παραθερίζω επί 17 συνιστά έτη). Αντάμια αν σε μερικά σημεία το κείμενο αυτό δεν μπορεί να αποσπείρει. Ελπίζω οι κοινοτικές αρχές, τις οποίες αφορούν ορισμένα σημεία του κειμένου αυτού, να δείξουν τη δέουσα προσοχή και να αντιληφθούν ότι οι παραλογισμοί και η επιλογή της μη-θηματικής ακρίβειας σε ακόμη πιο δυναστεύματα προβλήματα αύριο.

“ΑΝΑΠΤΥΞΗ” ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΟΛΛΟΥ ΚΕΡΑΤΟΚΑΜΠΟΥ

Τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί μεγάλη έκταση αλλαγής χρήσης γης (από αγροτική σε οικιστικο-τουριστική), καθώς και των καλλιεργειών στην περιοχή του Κόλλου Κερατοκάμπου (ενός από τους ωραιότερους και καθαρότερους στην Κρήτη), με πολλαπλές επιδράσεις στο φυσικό περιβάλλον:

1ο) Η άναρχη δόμηση έχει ήδη προσδώσει στον χώρο καταστροφικό και δρασερό τόπο μια εικόνα ταμιενοποίησης, που όσο περνά ο καιρός θα γίνεται εφιαλτικότερη και πιο ζεστή (λόγω της πυκνής δόμησης σε ορισμένα σημεία).

2ο) Την ομορφιά του φυσικού τοπίου αλλοιώνουν και τα θερμοκήπια, τα οποία προκαλούν μια σειρά προβλημάτων λόγω της αλόγιστης χρήσης χημικών απορρυμμάτων και της δημιουργίας απορρυμμάτων μη αναλώσιμων από το φυσικό περιβάλλον (π.χ. πλαστικά).

3ο) Η οικιστική ανάπτυξη δημιουργεί την ανάγκη διάνοξης νέων οδών, που συχνά οδηγούν ως και σε οικολογικά εγκλήματα, όπως στην

περίπτωση της καταστροφής του υδροφότου της Λίμνης, για το οποίο φέρει ευθύνη ο πρώην Κοινότητα Ανω Βιάννου. Σημειώνω εδώ ότι στην Λίμνη φτάνουν τα γνωστά άσπρα κρινάκια, για τα οποία θα γίνει λόγος παρακάτω.

4ο) Η άναρχη οικιστική ανάπτυξη δημιουργεί προβλήματα και στη διαχείριση των υδάτινων πόρων της περιοχής, συνδικασιμένη δε και με την παραεπιτημένη ανομιμία προσκονίζει δυσκολίες καιρούς. Ήδη γνωστές πληγές (όπως η φλέγα στον Αϊ-Γιώργη) έχουν στερεώσει. Η προσέλευση ιδίω και πελοσώτερων επιθέσεων ολόκληρο το περιβάλλον απειλείται από τη μόλυνση.

5ο) Στην περιοχή Καστριών ο τοπικός Πολιτιστικός Σύλλογος είχε τοποθετήσει προ πενταετίας καθαρά κατά μήκος της παραλίας για την αποκομιδή των απορριμμάτων των λουλουδιών. Προ τριετίας, ο εργολάβος που τοποθέτησε το νέο δίκτυο υδρεύσεως στην περιοχή τα θέσισε μαζί και με μερικά πινακίδες της Τροχαίας - μήπως κινδύνευσε να πληρώσει πρόστημα και να καταδικαστεί σε φυλάκιση έως δύο ετών, όπως προβλέπει ο νόμος; Διότι έτσι τον βόλεψε. Ούτε ο Πολιτιστικός Σύλλογος ούτε η Κοινότητα Χόνδρου προέβλεψαν σε ενέργειες για να τον υποχρέωσαν να επανορθώσει τη ζημιά. Αποτέλεσμα: η παραλία γεμίζει σκουπίδια που απορριμματοποιούν τον χώρο στην παρακείμενη μόνω Ελλήνων (ήτοι ορισμένων κατοίκων της περιοχής).

6ο) Στην περιοχή υπάρχουν τρεις τοποθεσίες με ιδιαίτερη αξία: ο λόφος Καστριών, η παραλία του Σκούρου και η Παράλι Άμμος.

α) Στο Καστροκάμπο υπήρχαν αρχαιότητες (σώζεται η λαξευμένη στο βράχο δεξμενή των νεοελληνικών χρόνων). Ευτυχώς, νωρίς υπήρξε ο “κοινοτικός” που ανεβαίνουν ως εκεί, αλλά διατηρούνται είναι πολλοί εκείνοι που ετοιμάζονται να χτίσουν εκτός των ορίων του οικισμού Καστριών στο λόφο, καταστρέφοντας έτσι την ομορφιά του τοπίου.

β) Η παραλία του Σκούρου (δυστυχώς από το Λιμάνι) προσφέρεται για camping, πλην όμως δεν έχει διαμορφωθεί κατάλληλα με αποτέλεσμα να βρωμάει ο τόπος από τα σκουπίδια και τις ακαθαρσίες. Αν ο ιδιοκτήτης του υπερχείμων κτήματος επιδίωκε, σε συνεργασία με τον ΕΟΤ, τη δημιουργία camping για περιορισμένο αριθμό σκηνών, το αποτέλεσμα θα ήταν ενεργητικό για τη σωστή (οικολογική) τουριστική ανάπτυξη της περιοχής.

γ) Η Παράλι Άμμος αποτελεί, εκτός από τόπο εξαιρετικής φυσικής ομορφιάς, το τελευταίο καταφύγιο του άγριου λευκού κρινού στην περιοχή, καθώς και τόπο πλούσιο σε απολιθώματα. Πολύ φοβάμαι όμως πως, αν δεν ληφθούν μέτρα τώρα (απαγόρευση δόμησης στην περιοχή, αυστηρός έλεγχος κατά της αμιοληφίας, απαγόρευση κυκλοφορίας αυτοκινήτων στην παραλία αυτή κ.ά.), το μέρος αυτό θα πέσει σύντομα θύμα της προέλασης του “πολιτισμού”.

Γ. Γιαννιτσιώτης Κόλλος Κερατοκάμπου 30/8/1993

Υ.Γ.: Στην κακή αντιμετώπιση των διαφόρων προβλημάτων της περιοχής παίζει σημαντικό ρόλο τροχοπέδη η διοικητική διάφορα της ενείας από γεωφυσικής απόψεως περιοχής σε δύο οικισμούς υπαχόμενους σε δύο διαφορετικές κοινότητες (Κερατοκάμπο Ανω Βιάννου, Καστρι Χόνδρου).

ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ; ΓΙΑΤΙ;

Συνέχεια από τη σελ. 1

Μνημοσύνη, με το χρόνο που ξεκίνησε (Μάιος 1993) και τον τρόπο που λειτουργήσε για την οργάνωση της επετείου των 50 χρόνων από το ολοκαύτωμα, με την παρουσία 4-5 προέδρων Κοινοτήτων κάθε φορά και μάλλον διαφορετικών, ήταν αυτή που έφραξε;

Γιατί απουσίαζαν οι υπόλοιποι πρόεδροι των Κοινοτήτων;

Πού ήταν οι κληρικοί της επαρχίας;

Πού ήταν οι δάσκαλοι και οι καθηγητές της επαρχίας; Αυτοί που από τον άμβωνα της Εκκλησίας και την έδρα του Σχολείου έπρεπε να είχαν γίνει κήρυκες και ερμηνευτές της θυσίας της Βιάννου;

Πού ήταν οι εκπρόσωποι των συνεταιρισμών και των κάθε μορφής συλλόγων της επαρχίας;

“Έπρεπε να έχουν πρόσκληση για να πάρουν μέρος”, λένε μερικοί.

Μα σε μια κοινή υπόθεση, και είναι κοινή υπόθεση η απότιση φόρου τιμής στη μνήμη των νεκρών μας, χρειάζονται προσκλήσεις;

Με άμλλα στο ποιος θα πρόσφερε περισσότερο στον κοινό αγώνα γράφθηκε η ιστορία της επαρχίας μας το 1940-1945. Αυτό είναι το δίδαγμα από τη μελέτη των γεγονότων που πρέπει να βγει και να καθοδηγεί τα βήματά μας σήμερα, για να επιλυθούν τα τόσα προβλήματα που μας περιβάλλουν.

Η εθελοντική προσφορά των συναρχαιωτών μας επισημώνων και των εκλεκτών φίλων της επαρχίας μας, ολοζώνταντα να παρουσίασε στις ομιλίες τους.

Ας αξιοποιηθούν οι προτάσεις μας με τη συνεργασία, την αλληλοκατανόηση και την άμλλα στο ποιος θα βοηθήσει περισσότερο στη δημιουργία των συνθηκών που ονειρεύτηκαν και θυσιάστηκαν οι μεγάλοι νεκροί του τόπου μας: Ελεύθεροι και με καλύτερους όρους διαβίωσης

ΕΠΑΡΧΙΑ ΒΙΑΝΝΟΥ: 1940 - 1945

Αυτός είναι ο τίτλος του τεύχους που εκδόθηκε από την Επιτροπή του Πανεπαρχιακού Μνημοσύνου και διανεμήθηκε δωρεάν στους προσκυνητές της μνήμης των νεκρών της επαρχίας μας την ημέρα της τελετής στο χώρο του Ηρώου.

Προσφέρθηκε επίσης ο οποίος πήραν μέρος στην εκδήλωση που οργανώθηκε στην Αθήνα.

Προσφέρεται ακόμη ο οποίος ονομάζεται από την Κοινότητα Αμιάς ή τους Συλλόγους Βιαννιτών Ηρακλείου και Αθήνας.

Όπως αναφέρεται στο εισαγωγικό σημείωμα, οι 27 σελίδες του κειμένου αυτού είναι συνοπτική περίληψη από ένα κείμενο που με λεπτομέρειες αναφέρεται στα ιστορικά γεγονότα της Επαρχίας Βιάννου την περίοδο 1940-1945.

Το τεύχος αυτό δεν φιλοδοξεί να αποτελέσει την ιστορία της επαρχίας στην κορυφαία εκείνη περίοδο της μακραίωνης Ιστορίας της.

Η ενότητα, η σύμπτωση, η αγάπη, η αλληλεγγύη, η αλληλοβοήθεια και πάνω απ' όλα η ολόψυχη και ανυστερόβουλη διάθεση και προσφορά όχι μόνο υλικών αγαθών, αλλά ένα του πολυτιμότερου αγαθού, της ζωής των κατοίκων, ήταν ανεπανάληπτα χαρακτηριστικά των συνεπαρχιωτών μας εκείνη των περιόδων (πριν από μισό αιώνα).

Μονάχα αυτοί που έζησαν

από κοντά τις δύσκολες εκείνες ώρες διατηρούν στη μνήμη τους ζωντανές τις εικόνες του μεγαλείου και των αρετών που διέκριναν τους κατοίκους της επαρχίας μας εκείνη την εποχή.

Μονάχα μ' ένα ζωντανό οργανισμό, που καθένα από τα μέλη του ενεργεί και εκφράζεται συντονισμένα με κοινή κατεύθυνση την κατάκτηση της υψηλής έννοιας που λέγεται ανθρωπινή ζωή, μόνο μ' ένα τέτοιο οργανισμό μπορεί να γίνει παρομοίωση για τους κατοίκους της επαρχίας Βιάννου ως σύνολο εκείνες τις μεγάλες ώρες.

Ο κάθε Βιαννίτης κι η κάθε Βιαννίτισσα της περιόδου αυτής σέρνει μαζί του μια ολόκληρη Ιστορία συνδεδεμένη με αγώνες, με κινδύνους, με καρδιοκτύπια, με στερήσεις για τον κοινό σκοπό: τον αγώνα κατά των καταχτητών.

Η συγκέντρωση και η καταγραφή της Ιστορίας αυτής, του κάθε Βιαννίτη και της κάθε Βιαννίτισσας, θα μπορούσε να συνθέσει το μεγάλο βιβλίο "ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΒΙΑΝΝΟΥ 1940 - 1945".

Δυστυχώς δεν έγινε. Οι πρωταγωνιστές κι οι συνεργάτες τους έφυγαν από τη ζωή, χωρίς να αφήσουν την Ιστορία που 'εργάζονταν μαζί τους. Σε λίγες, ελαφίστες εξαιρέσεις τα σχετικά στοιχεία μένουν κλεισμένα στα συρτάκια των απογόνων. Να γίνονται; Εξάλλου πολλά άλλα στοιχεία εξαφανίστηκαν ή λείπουν που εξεπα-

σε και στην επαρχία στα πρώτα μετακατοχικά χρόνια.

Τα λίγα που καταγράφηκαν, που προφορικές μαρτυρίες βοήθησαν στην καταγραφή τους, μα κι όσα σκόρπια σε βιβλία, περιοδικά κι εφημερίδες βρέθηκαν μέχρι σήμερα, αποτελούν το κείμενο που ελπίζει να καλύψει ένα μέρος του Μεγάλου Βιβλίου που δεν γράφηκε.

Υπάρχουν όμως περιθώρια να προστεθούν ακόμα πολλά. Από τη θέση αυτή καλούνται όσοι μπορούν να βοηθήσουν, να δώσουν όσα η μνήμη τους διατηρεί ή όσα οι αφηγήσεις αυτών που έφυγαν άφησαν. Να πιστέψουν πρώτα ότι αυτή τους η προσφορά είναι προσφορά στον τόπο, προσφορά στη μνήμη αυτών που με τη ζωή τους έγραψαν την Ιστορία αυτού του τόπου.

Όπως σημειώνεται και στο εισαγωγικό σημείωμα του τεύχους που αναφέρουμε στην αρχή, με την ολοκλήρωσή του, το Μεγάλο Βιβλίο, αν υπάρξουν οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την εκτύπωσή του, θα τεθεί στη διάθεση ειδικής επιτροπής, η οποία θα αναλάβει την επίβλεψη και συντήρηση του χώρου του Πανεπαρχιακού Ηρώου ή θα κατατεθεί στο αρχείο μιας Δημόσιας Βιβλιοθήκης.

Περιμένουμε οποιαδήποτε πληροφορία, σκέψη ή πρόταση στη διεύθυνση των Β.Ν.

Η ΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΥ

Συνέχεια από τη σελ. 1

(Αυστραλός) της Εθνικής Αντίστασης ομάδας Μπαντουβά.

• Ο κ. Ζαχαρίας Μπαντουβάς εκ μέρους του Σωματείου Αγωνιστών Εθνικής Αντίστασης Κρήτης ομάδας Μπαντουβάδων.

• Ο κ. Πεδιαδίτης Γεώργιος εκ μέρους του παραρτήματος Ιεραπέτρας της Πανελληνίας Ένωσης Αγωνιστών Εθνικής Αντίστασης.

• Ο κ. Μιχάλης Αργυράκης εκ μέρους του Πολεμικού Μουσείου.

• Ο κ. Δημοσθένης Ραπτόπουλος εκ μέρους των απογόνων Αλεξάνδρου Ραπτοπούλου.

• Ο κ. Μανόλης Κεφαλογιάννης, Διοικητής της Αγροτικής Τράπεζας Ελλάδος.

• Ο κ. Δημήτρης Παπαμαθαϊνάκης εκ μέρους της ΕΡΤ.

• Ο κ. Μανόλης Γοντικάκης, Διευθυντής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Ηρακλείου.

• Η κ. Σοφία Μαθιουδάκη, Λυκείαρχης εκ μέρους του Λυκείου - Γυμνασίου Βιάννου.

• Ο κ. Νίκος Αδαμάκης εκ μέρους των Συλλόγων Δασκάλων και Νηπιαγωγών Ν. Ηρακλείου.

• Ο κ. Χαρίδημος Χριστοδουλάκης εκ μέρους του ΟΤΕ.

• Ο κ. Γιάννης Κουράκης εκ μέρους του Εργατικού Κέντρου Ηρακλείου.

• Η κ. Χαρίτου Χατζηαδάμ εκ μέρους της Παγκρητίου.

• Ο κ. Ιωάννης Γιανναδάκης εκ μέρους των Κοινοτι-

κών Υπαλλήλων Ν. Ηρακλείου.

• Ο κ. Μανόλης Αναστασάκης εκ μέρους του Συλλόγου Βιαννιτών της Αθήνας "Ο ΔΙΑΒΑΤΗΣ".

• Ο κ. Μανόλης Καρακωνσταντάκης εκ μέρους των Βιαννιτών Ηρακλείου "Ο ΠΑΤΟΥΧΑΣ".

• Η κ. Ελένη Τζαμουζάκη εκ μέρους του Συλλόγου Γυναϊκών Βιάννου.

• Ο κ. Γιάννης Χριστοδουλάκης εκ μέρους των Πολιτιστικών Συλλόγων της Επαρχίας Βιάννου.

• Η κ. Αταλάντη Γουρνιεύζακη εκ μέρους των Χορευτικών Συγκροτημάτων Βιάννου.

Τηλεγραφήματα έστειλαν τιμώντας τη μνήμη των νεκρών της επαρχίας:

• Ο Αρχιεπίσκοπος Κρήτης κ.κ. Τιμόθεος.

• Ο Βουλευτής κ. Γιάννης Κεφαλογιάννης τ. Υπουργός Εσωτερικών.

• Ο Διοικητής του Ναυστάθμου Κρήτης Αρχιπλοίαρχος κ. Λιούμης.

• Ο Γενικός Διευθυντής του ΕΛΚΕΠΑ Νικόλαος Αλευρομήτης.

Ακολούθησε η απονομή επάθλων (λεπτομέρειες σε άλλη στήλη) και η ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου από τη Μουσική του Ναυστάθμου Κρήτης, η οποία απέδωσε και τιμές κατά την προσέλευση των επισήμων.

Την όλη τελετή κάλυψε με ζωντανή μετάδοση η ΕΡΑ.

Στο τέλος της τελετής προσφέρθηκαν αναψυκτικά και ξηροί καρποί, με αρτίδιο

και κόλλυβα σε όσους παρευρέθηκαν στην τελετή και στους προσκεκλημένους εκπροσώπους των Αρχών παρετέθη γεύμα στην Κάτω Σύμη.

Κατά την προσέλευση των προσκυνητών έγινε η προσφορά εντύπου με συνοπτική περίληψη κειμένου το οποίο αναφέρεται στα γεγονότα της Επαρχίας Βιάννου την περίοδο 1940-1944.

Αναφορά για τα 50 χρόνια από το ολοκαύτωμα της Επαρχίας Βιάννου και των γειτονικών χωριών της επαρχίας Ιεραπέτρας έγινε από τους Ραδιοφωνικούς Σταθμούς Ηρακλείου, τα τηλεοπτικά κανάλια και τις εφημερίδες του Ηρακλείου, όλης της Κρήτης και πολλές της Αθήνας, οι οποίες επί 10 ημερών καταχώριζαν στις στήλες τους κείμενα σχετικά με όσα συνέβησαν στην Επαρχία Βιάννου το 1943, αλλά και ολόλο το διάστημα της τετραετίας κατοχής.

Ντοκουμαντέρ με λεπτομέρειες για τα γεγονότα του 1943 παρουσιάσει η ΕΡΤ 1 στις 14 Σεπτεμβρίου από τις 5.20 έως τις 6 μ.μ.

Ρεπορτάζ για την τέλεση του Μνημοσύνου στάλθηκε:

• Στην Ένωση Ανταποκριτών Ξένου Τύπου.

• Στην Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών και

• Στην εφημερίδα Θεσ/κης ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ.

Το κείμενο της ομιλίας του Μανόλη Αναστασάκη περιμένουμε για να δημοσιευθεί ο επόμενο φύλλο των Β.Ν.

Αγώνας Θυσίας

Στον αγώνα δρόμου Θυσίας πήραν μέρος 6 ομάδες παιδιών με διαφορετική αφετηρία και διαφορετικής ηλικίας και φύλου, με διαφορετική κάθε μια αφετηρία που τερμάτιζαν όλες στο χώρο του Ηρώου.

Σ' αυτές διακρίθηκαν:

1. Στο δρόμο 4.000 μ. Εφήβων οι: Παντελόπουλος Αντώνης, Λουλάκης Ιωάννης, Παπαδάκης Εμμανουήλ

Τα έπαθλα επέδωσε ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Πέτρος κ.κ. Νεκτάριος.

2. Στο δρόμο 2.000 μ. Παιδών οι: Σπανάκης Γιάννης, Μαγαριτάκης Χάρης, Θεοδοσάκης Γιώργης

Τα έπαθλα επέδωσε ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Ιεραπότνης και Σητείας κ.κ. Φιλόθεος.

3. Στο δρόμο 1.500 μ. Παιδών Α οι:

Χαριτάκης Δημήτριος, Τουπάς Λευτέρης, Μακράκης Στέλιος, Αντωνάκης Μανόλης

Τα έπαθλα επέδωσε ο Υφυπουργός Οικονομικών κ. Μιχάλης Γαλενιανός.

4. Στο δρόμο 1.000 μ. Παιδών Β οι: Πουπής Άρης, Μπαρμπαγάδας κ.κ. Μιχάλης, Λουλάκης Μπάμπης

Τα έπαθλα επέδωσε ο αντιπρόεδρος της Βουλής κ. Μανώλης Δρεττάκης.

5. Στο δρόμο 1.000 μ. Παγκορασίδων Α οι: Αγαπάκη Ρένα, Χαϊδεράκη Σούλα, Βραχνάκη Ελευθερία

Τα έπαθλα επέδωσε ο Ταξίαρχος κ. Χαρ. Παπαδάκης.

6. Στο δρόμο 500 μ. Παγκορασίδων Β οι: Σταυρακάκη Σοφία, Νοδαράκη Ευανθία, Χαϊδεράκη Νίκη

Τα έπαθλα επέδωσε ο υπολιμενάρχης κ. Γεώργιος Περάκης.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΔΗΜΗΤΡΗ ΘΕΟΔΟΣΑΚΗ

Οι Σύλλογοι των υπαλλήλων ΕΛΑΤΑ και Ταχυδρομικών διανομέων Ηρακλείου πραγματοποίησαν στις 13 Σεπτεμβρίου, στην αίθουσα του Εμπορικού Επιμελητηρίου Ηρακλείου, τιμητική εκδήλωση για το συνεπαρχιώτη μας ποιητή κ. Δημήτρη Θεοδοσάκη.

Την παρουσίαση του ποιητικού του έργου έκανε ο τ. Παν/κός καθηγητής κ. Μιχ. Νικολιάδης. Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν οι βουλευτές

κ.κ. Στέλιος Ματζαπετάκης και Δημήτρης Σαρρής, πολλοί Ηρακλειώτες και συνεπαρχιώτες, καθώς και άλλοι από διάφορες περιοχές.

Στο τέλος μίλησε σύντομα ο πατέρας του τιμωμένου κ. Νίκος Θεοδοσάκης, καθώς και ο ίδιος, που απήγγειλε και ορισμένα ποιήματά του.

Τα Β.Ν. συχαίρουν τον αγαπητό Δημήτρη και του εύχονται υγεία και συνεχή άνοδο.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΛΟΓΩΝ 10ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1993

ΧΩΡΙΟ	ΕΓΚΥΡΑ	Ν.Δ.	ΠΑΣΟΚ	Κ.Κ.Ε.	ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΠΟΛ.ΑΝ	ΛΟΙΠΑ
ΑΓ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	Av. 301	90	156	11	38	3
"	Γυν. 266	78	159	5	16	6
ΑΜΙΡΑ	Av. 318	77	232	2	3	2
"	Γυν. 321	84	224	6	3	4
ΑΝΩ ΒΙΑΝΝΟΥ	Av. 447	98	282	35	23	4
"	Μικτό 443	120	273	25	20	3
"	Γυν. 416	89	278	30	16	3
ΒΑΧΟΥ	229	53	158	7	8	2
ΚΑΛΑΜΙΟΥ	416	66	299	18	24	4
Κ. ΒΙΑΝΝΟΥ	203	55	127	5	11	4
Κ. ΣΥΜΗ	210	79	130	-	1	-
ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΙ	313	93	201	3	10	6
ΠΕΥΚΟΣ	295	37	211	22	22	1
ΣΥΚΟΛΟΓΟΣ	430	142	269	4	5	10
ΧΟΝΔΡΟΣ	499	190	303	-	-	6
ΣΥΝΟΛΑ	5.105	1.351	3.302	173	200	58
ΕΚΛΟΓΕΣ 1985	5.201	1.249	3.226	640	51	-
1989	5.091	1.469	2.774	(Κ.Κ.Ε. + ΣΥΝ/ΣΜΟΣ)	773	-
1990	5.110	1.610	2.835	"	607	-

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Συνέχεια από τη σελ. 1

κόι. Η αδιαφορία και η οργανωτική αδυναμία δεν επέτρεψαν την παρουσία τοπικών μουσικοχορευτικών συγκροτημάτων.

Βασικός λόγος και το υψηλό κόστος της πρόσκλησης συγκροτημάτων εκτός της Επαρχίας, παρά την ευγενική διάθεση πολλών απ' αυτά για τη δωρεάν προσφορά των με την κάλυψη μόνο των στοιχειωδών εξόδων διακίνησής τους, που και αυτά έλειπαν από την Οργανωτική Επιτροπή.

Ιδιαίτερα όμως ικανοποιητική πρέπει να θεωρηθεί η αναφορά στα θέματα της Επαρχίας με τις αξιολογές ομιλίες που έγιναν.

Όμως, παρά το ότι οι ομιλητές στο σύνολό τους σχεδόν ξεκινούσαν από το Ηράκλειο και πήγαιναν στην Επαρχία,

όστερ' από τη διάθεση αρκετού χρόνου για την προετοιμασία της ομιλίας τους, αντίκρισαν περιορισμένο κύκλο ακροατών από το στενό περιβάλλον του χωριού που γινόταν η ομιλία.

Η ποικιλία, το ενδιαφέρον όλων των θεμάτων και ο χρόνος των ομιλιών επέβαλλε την παρουσία όλων των κατοίκων της Επαρχίας σ' αυτές, πράγμα το οποίο επέτρεπε η 10λεπτη ή 15λεπτη απόσταση που χωρίζει τα χωριά μας. Επειδή όμως τα θέματα που έθιξαν οι ομιλητές είναι πολύ σημαντικά και απευθύνονται στο σύνολο των κατοίκων της Επαρχίας, τα ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ, στην προσπάθειά τους να ενημερώνουν τους συνεπαρχιώτες και να τους βοηθήσουν στην πληροφόρησή τους για ό,τι μπορεί να ανεβάσει πολύπλευρα τους όρους διαβίωσης στα χωριά μας, ζήτησαν τα κείμενα των ομιλιών

με πρόθεση να δημοσιευτούν από τις στήλες τους.

Όμως με τον τρόπο αυτό η προσφορά θα είναι μακροχρόνια και η διατήρηση των κειμένων σχετικά απρόσφορη. Γι' αυτό απευθύνονται από τη θέση αυτή στους Συνεταιρισμούς, στους Πολιτιστικούς Συλλόγους, αλλά και σε συνεπαρχιώτες οι οποίοι μπορούν να βοηθήσουν οικονομικά, στην εκτύπωση των κειμένων αυτών και τη δωρεάν διάθεσή τους στους συνεπαρχιώτες που επιθυμούν να έχουν μια πλήρη ενημέρωση για τα θέματα αυτά.

Περιμένουμε γράμμα απ' όσους επιθυμούν να βοηθήσουν στην προσπάθεια αυτή, με τη δήλωση του ποσού που μπορούν να διαθέσουν, βέβαιον πάντως ότι η προσφορά τους στην Επαρχία θα είναι σημαντική.

Η ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΣΤΗ ΒΙΑΝΝΟ

Το κείμενο που στάλθηκε από τα Β.Ν. στις Ενώσεις ανταποκριτών Εφημερίδων του Εξωτερικού.

Μνημόσυνο για τα 50 χρόνια από το ολοκαύτωμα της Επαρχίας Βιάννου Ηρακλείου Κρήτης έγινε χθες 19 Σεπτεμβρίου με την παρουσία εκπροσώπων του Κράτους, των Αρχών και πλήθους πολιτών.

Στην Επαρχία αυτή, την επομένη της μάχης της Κρήτης, 30 Μαΐου 1941, συγκροτήθηκε Αντιστασιακή Οργάνωση με Παγκρήτια δικτύωση, που γι' αυτή ο Ναύαρχος Κώνστας αναφέρει: "Εφέρτε δε κατά Σεπτέμβριον του 1941 ως διοικούσα την όλην Επανάστασιν Κίνησιν η Κρητική Επανάστατική Επιτροπή. Αυτή είχε εγκαταστήσει το Αρχηγείον της εις το χωριον Ανω Βιάννου".

Με την επαφή της με το Στρατηγείο Μέσης Ανατολής, τον Οκτώβριο του 1941, στάλθηκε στην Κρήτη ασύρματος των συμμαχικών στρατευμάτων, που ήταν ο πρώτος σε κατεχόμενες από τους Γερμανούς χώρες.

Η καθολική συμμετοχή των κατοίκων της Επαρχίας Βιάννου στην Εθνική Αντίσταση και συντήρηση σ' αυτήν μεγάλης δύναμης ανταρτών, οδήγησε στη φωνική για τους Γερμανούς μάχη στις 12 Σεπτεμβρίου 1943. Και ο Γερμανός Διοικητής Ηρακλείου στρατηγός Μύλλερ διάταξε: "Εκτελέστε πάραυτα, χωρίς διαδίκασιν, τους άρρενες που είναι πάνω από 16 ετών και όλους που συλλαμβάνονται στην ύπαι-

θρο, ανεξαρτήτως φύλλου και ηλικίας".

Ακολούθησε η ομαδική εκτέλεση 377 κατοίκων, ανδρών, γυναικών και παιδιών. Λεηλατήθηκαν και πυρπολήθηκαν 10 χωριά και οι κάτοικοί τους πήραν το δρόμο της προσφυγιάς.

Γ. Χρηστάκης

Οι εκδηλώσεις για τα 50 χρόνια από το ολοκαύτωμα

Συνέχεια από τη σελ. 1

5. Στον Άγιο Βασίλειο από το γιατρό Γιάννη Χριστοφορίδη με θέμα: "Θέματα υγείας".

6. Στην Ψαρή Φοράδα από το γεωπόνο Βασίλη Μανιά με θέμα: "Το Περιβάλλον".

7. Στο χώρο του Πανεπαρχιακού Ηρώου, με τη φροντίδα του γυμναστή Πέτρου Σταυρακάκη αγώνας δρόμου θυσίας. Δεν πραγματοποιήθηκαν:

1. Η θεατρική παράσταση.

2. Η συναυλία και

3. Δεν λειτουργήσε η έκθεση φωτογραφιών των θυμάτων, ενώ μένουν να γίνουν μέσα στον Οκτώβριο:

1. Η τοποθέτηση αναμνηστικής πλάκας στο μετόχι του Βεθβελάκη στη θέση "Αργούλιδα".

2. Η τοποθέτηση αναμνηστικής στήλης σε τύμβο στην περιοχή "Λυγιά".